

MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

Doksandokuzuncu Birleşim

8 . 6 . 1962 Cuma

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	520	4. — Giresun Milletvekili Ali Cüceoğlu'nun, Bakanlık teşkilâtında çalışan bir müdürün yakını olan bir firma tarafından yolsuzluk yapıldığı hakkındaki neşriyat ile Devlet kâşasından yüz bin liralık bir suüstimal yapıldığı yolundaki neşriyatın doğru olup olmadığına ve Gümrük ve Tekel Bakanlığı Teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 2825 sayılı Kanuna 4607 sayılı Kanunla eklenen 1 nci maddeye aykırı olarak memur tâyini yapıp yapılmadığına dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorularının geriverilmesine dair önergesi (6/277, 6/278, 6/279) (4/86)	524
2. — Gelen kâğıtlar	520:522	5. — Seçim	525
3. — Yoklama	523	5. — Anayasa Mahkemesine asıl üye seçimi	525:529
4. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları	523		
1. — Sayın milletvekillerinden bâzılarına izin verilmesi hakkında Başkanlık Divanı tezkeresi (3/310)	523:524		
2. — Bu toplantı yılında iki aydan fazla izin alan Gaziantep Milletvekili Mithat San'ın ödeneği hakkında Başkanlık Divanı tezkeresi (3/311)	524		
3. — 6077 sayılı Kanununun 1 ve 2 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısının geriverilmesi hakkında Başbakanlık tezkeresi (1/141, 3/312)	524		

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Üniversitelere gösterilmesi gerekli adayın ismi henüz Başkanlığa bildirilmediğinden Anayasa Mahkemesi asıl üyeliği için seçim yapılmadı.

8.6.1962 Cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkan Başkanvekili
Refet Aksoy

Kâtip
İstanbul
Ferruh Bozbeyle

Kâtip
Van
Muslih Görentaş

2. — GELEN KAĞITLAR

Tasarı

1. — Köy içme suları hakkındaki Kanununun 14 ncü maddesinin 2 nei fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına dair kanun tasarısı (1/209) (İmar ve İskân ve İçişleri komisyonlarına)

Teklif

2. — Edirne Milletvekili İlhami Ertem'in, 4081 sayılı Çiftçi mallarının korunması hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, 10 neu maddenin son fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına ve aynı kanuna geçici iki maddede ilâvesine dair kanun teklifi (2/265) (Tarım, İçişleri ve Adalet komisyonlarına)

Raporlar

3. — Adana Milletvekili Ahmet Topaloğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/209) (Gündeme) (S. Sayısı : 171) [Dağıtma tarihi : 7.6.1962]

4. — Adana Milletvekili Cavit Oral ve İsparta Milletvekili Mustafa Gülcügil'in yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/210) (Gündeme) (S. Sayısı : 172) [Dağıtma tarihi : 7.6.1962]

5. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/212) (Gündeme) (S. Sayısı : 173) (Dağıtma tarihi : 7.6.1962)

6. — İsparta Milletvekili Mustafa Gülcügil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/215) (Gündeme) (S. Sayısı : 174) [Dağıtma tarihi : 7.6.1962]

7. — Erzurum Milletvekili Giyasettin Karaca'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/213) (Gündeme) (S. Sayısı : 175) [Dağıtma tarihi : 7.6.1962]

8. — İzmir Milletvekili Mehmet Ali Aytaş'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/214) (Gündeme) (S. Sayısı : 176) [Dağıtma tarihi : 7.6.1962]

9. — İsparta Milletvekili Mustafa Gülcügil'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/216) (Gündeme) (S. Sayısı : 177) [Dağıtma tarihi : 7.6.1962]

10. — Kars Milletvekili Kemal Kaya'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/217) (Gündeme) (S. Sayısı : 178) [Dağıtma tarihi : 7.6.1962]

11. — Kütahya Milletvekili Mehmet Kesen'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa

ve Adalet komisyonlarından mürekekep Karma Komisyon raporu (3/219) (Gündeme) (S. Sayısı : 179) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

12. — Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi'nin yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekep Karma Komisyon raporu (3/220) (Gündeme) (S. Sayısı : 180) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

13. — Urfa Milletvekili Kadri Eroğan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekep Karma Komisyon raporu (3/221) (Gündeme) (S. Sayısı : 181) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

14. — İstanbul Milletvekili Abdurrahman Yazgan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekep Karma Komisyon raporu (3/222) (Gündeme) (S. Sayısı : 182) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

15. — Bursa Milletvekili İsmail Yılmaz'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekep Karma Komisyon raporu (3/228) (Gündeme) (S. Sayısı : 183) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

16. — Çorum Milletvekili İhsan Tombuş'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekep Karma Komisyon raporu (3/229) (Gündeme) (S. Sayısı : 184) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

17. — Erzurum Milletvekili Tahsin Telli'nin yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekep Karma Komisyon raporu (3/230) (Gündeme) (S. Sayısı : 185) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

18. — Erzurum Milletvekili Turhan Bilgin'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekep Karma Komisyon raporu (3/233) (Gündeme) (S. Sayısı : 186) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

19. — İstanbul Milletvekili Fahrettin Kerim Gökay, Sakarya Milletvekili Nuri Bayar ve Zonguldak Milletvekili Nuri Beşer'in yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında

Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekep Karma Komisyon raporu (3/236) (Gündeme) (S. Sayısı : 187) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

20. — İzmir Milletvekili Arif Ertunga'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekep Karma Komisyon raporu (3/237) (Gündeme) (S. Sayısı : 188) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

21. — İstanbul Milletvekili Ziya Altınoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekep Karma Komisyon raporu (3/241) (Gündeme) (S. Sayısı : 189) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

22. — Hatay Milletvekili Sâki Zorlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekep Karma Komisyon raporu (3/253) (Gündeme) (S. Sayısı : 190) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

23. — Kars Milletvekili Lâtif Aküzüm'ün yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekep Karma Komisyon raporu (3/254) (Gündeme) (S. Sayısı : 191) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

24. — Ordu Milletvekili Refet Aksoy'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekep Karma Komisyon raporu (3/255) (Gündeme) (S. Sayısı : 192) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

25. — Samsun Milletvekili Osman Şahinoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekep Karma Komisyon raporu (3/256) (Gündeme) (S. Sayısı : 193) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

26. — İstanbul Milletvekili Fahrettin Kerim Gökay'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekekep Karma Komisyon raporu (3/259) (Gündeme) (S. Sayısı : 194) [Dağıtma tarihi : 7.6.1962]

27. — Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi'nin yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve

Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/260) (Gündeme) (S. Sayısı : 195) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

28. — Bursa Milletvekili Baha Cemal Zağra ve Yusuf Ziya Uğur'un yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/262) (Gündeme) (S. Sayısı : 196) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

29. — Kayseri Milletvekili Abdülhalim Aras'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/263) (Gündeme) (S. Sayısı : 197) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

30. — Van Milletvekili Şükrü Kösereisioğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/264) (Gündeme) (S. Sayısı : 198) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

31. — İstanbul Milletvekili Fahrettin Kerim Gökay'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/268) (Gündeme) (S. Sayısı : 199) [Dağıtma tarihi : 7.6.1962]

32. — İstanbul milletvekilleri Nurettin Bulak, Ziya Altınoğlu, Naci Öktem, Abdurrahman Yazgan ve İbrahim Abak ile Bursa Milletvekili Cevdet Perin, Trabzon Milletvekili Nazmi Ökten ve Rize Milletvekili Arif Hikmet Güner'in yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/269) (Gündeme) (S. Sayısı : 200) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

33. — Sakarya Milletvekili Nuri Bayar'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/270) (Gündeme) (S. Sayısı : 201) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

34. — Konya Milletvekili Cahit Yılmaz'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/281) (Gündeme) (S. Sayısı : 202) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

35. — Niğde Milletvekili Mehmet Altınsoy'un yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/282) (Gündeme) (S. Sayısı : 203) [Dağıtma tarihi : 7 . 6 . 1962]

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Refet Aksoy

KÂTIPLER : Ferruh Bozbeyli (İstanbul), Muslih Görentaş (Van)

BAŞKAN — Birleşimi açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapacağız.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Çoğunluğumuz vardır, görüş-

melere başlıyoruz.

Gündemimizin birinci maddesini teşkil eden konuları ele alıyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Sayın Milletvekillerinden bâzılarına izin verilmesi hakkında Başkanlık Divanı tezkeresi (3/310)*

BAŞKAN — Buna ait Riyaset tezkeresini okuyorum :

Genel Kurula

Aşağıda adları yazılı Sayın Milletvekillerinin hizalarında gösterilen müddetlerle izinleri Başkanlık Divanının 6 . 6 . 1962 tarihli Toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet yüce tasviplerine arz olunur.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

Elâzığ Milletvekili Nurettin Ardıçoğlu, 1 ay, mazeretine binaen, 2 . 6 . 1962 tarihinden itibaren,

Gaziantep Milletvekili Mithat San, 20 gün, hastalığına binaen 11 . 6 . 1962 tarihinden itibaren,

Hatay Milletvekili Sâki Zorlu, 20 gün, mazeretine binaen 10 . 6 . 1962 tarihinden itibaren,

Kocaeli Milletvekili Hâldan Kısayol, 15 gün, hastalığına binaen 26 . 5 . 1962 tarihinden itibaren,

Kütahya Milletvekili Rauf Kıray, 15 gün, mazeretine binaen 10 . 6 . 1962 tarihinden itibaren,

Mardin Milletvekili E. Kemal Aybar, 40 gün, mazeretine binaen, 20 . 6 . 1962 tarihinden itibaren,

Tokat Milletvekili Bekir Şeyhoğlu, 1 ay, ma-

zeretine binaen, 5 . 6 . 1962 tarihinden itibaren, Urfa Milletvekili Osman Ağan, 15 gün, mazeretine binaen 28 . 5 . 1962 tarihinden itibaren, Zonguldak Milletvekili Ahmet Fuat Ak, 39 gün, hastalığına binaen, 24 . 5 . 1962 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Şimdi bu izinleri teker teker okutuyorum sizlere arz edeceğim.

Elâzığ Milletvekili Nurettin Ardıçoğlu, 1 ay, mazeretine binaen 2 . 6 . 1962 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gaziantep Milletvekili Mithat San, 20 gün, hastalığına binaen 11 . 6 . 1962 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hatay Milletvekili Sâki Zorlu, 20 gün, mazeretine binaen 10 . 6 . 1962 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hatay Milletvekili Hâldan Kısayol, 15 gün, hastalığına binaen, 26 . 5 . 1962 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kütahya Milletvekili Rauf Kıray, 15 gün, mazeretine binaen, 10 . 6 . 1962 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mardin Milletvekili Esat Kemal Aybar, 40 gün, mazeretine binaen, 20 . 6 . 1962 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Çoğunlukla kabul edilmiştir.

Tokat Milletvekili Bekir Şeyhoğlu, 1 ay, mazeretine binaen, 5 . 6 . 1962 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Urfa Milletvekili Osman Ağan, 15 gün, mazeretine binaen, 28 . 5 . 1962 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Zonguldak Milletvekili Ahmet Fuat Ak, 39 gün, hastalığına binaen, 24 . 5 . 1962 tarihinden itibaren,

BAŞKAN — Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — *Bu toplantı yılında iki aydan fazla izin alan Gaziantep Milletvekili Mithat San'ın ödeneği hakkında Başkanlık Divanı tezkeresi (3/311)*

BAŞKAN — Bu devre içinde iki aydan fazla mezuniyet talebetmiş bir arkadaşın tahsisatının ödenmesi hakkında Riyaset tezkeresi var, okutuyorum.

Genel Kurula

Hastalığı dolayısıyla, bir toplantı yılında, iki aydan fazla izin alan Gaziantep Milletvekili Mithat San'a, ödeneğinin verilebilmesi, İçtüzüğün 197 nci maddesi gereğince, Genel Kurulun kararına bağlı olduğundan keyfiyet yüce tasvipleri-ne arz olunur.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

BAŞKAN — Mithat San arkadaşımızın mazeretine binaen mezuniyeti iki aydan fazla devam etmiştir. Tahsisatının ödenmesini tasvibinize arz ediyorum. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul olunmuştur.

3. — *6077 sayılı Kanununun 1 ve 2 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısının geri verilmesi hakkında Başbakanlık tezkeresi (1/141, 3/312)*

BAŞKAN — Subayların mecburi hizmetlerinin 15 seneye çıkarılması hakkında bir Hükümet teklifi vardır; bu teklifin geri verilmesi hususundaki Başkanlık tezkeresini okutuyorum efendim.

Millet Meclisi Başkanlığına

22 . 2 . 1962 tarihli ve 71 - 1711/663 sayılı yazımızla sunulmuş olan «6077 sayılı Kanununun 1 nci ve 2 nci maddelerinin değiştirilmesi-ne ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısı» nun geri verilmesini rica ederim.

Başbakan
İsmet İnönü

BAŞKAN — Kanun henüz komisyondadır, geri verilecektir; itilânınıza arz olunur efendim.

4. — *Giresun Milletvekili Ali Cüceoğlu'nun, Bakanlık teşkilâtında çalışan bir müdürün yakını olan bir firma tarafından yolsuzluk yapıldığı hakkındaki neşriyat ile Devlet kasasından yüz bin liralık bir suiistimal yapıldığı yolundaki neşriyatın doğru olup olmadığına ve Gümrük ve Tekel Bakanlığı Teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 2825 sayılı Kanuna 4607 sayılı Kanunla eklenen 1 nci maddeye aykırı olarak memur tâtini yapıp yapılmadığına dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorularının geri verilmesine dair önergesi (6/277, 6/278, 6/279) (4/86)*

BAŞKAN — Giresun Milletvekili Ali Cüceoğlu'nun, bâzı sorularının geri verilmesine dair önergesi vardır, okutuyorum.

Meclis Başkanlığına

Gündemin 11, 12, 13 numaralarında yazılı sözlü sorularımın gereği ifa edilmekte olduğu Gümrük ve Tekel Bakanı tarafından izah edilmiş olduğundan, neticeye intizaren şimdilik sözlü soruları geri aldığımı ve gündemden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Giresun
Ali Cüceoğlu

BAŞKAN — Gündemde bulunan mezkûr soruların çıkarılmasını tasvibinize arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5. — SEÇİM

5. — Anayasa Mahkemesine asıl üye seçimi

BAŞKAN — Efendim, gündemin beşinci maddesini teşkil eden konu, Anayasa Mahkemesine üniversite adaylarının seçimi idi. Henüz üniversite, adaylarını göstermemiş olduğundan dolayı, maalesef bugün de bu seçimi yapamıyacağız.

Toplantımız hakkında iki tahrir var, okuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Hükümet istifa etmekle beraber, Yenisi kuruluncaya kadar vazifesine devam ettiği hususu malûmlardır.

Binaenaleyh, C. Senatosunda olduğu gibi, gündeme devam ve görüşmelerin yapılması zaruridir.

Bu sebeple görüşmelerin açılmasını ve teşriî faaliyetin devamını arz ve teklif ederiz.

Maras

Bahkesir

Adnan Karaküçük

Cihat Bilgehan

Yüksek Başkanlığa

Vekâlet suretiyle olsa bile halen iş başında bir Hükümet, bu itibarla Meclisin normal çalışmalarına devamını teklif ederim.

Diyarbakır

Yusuf Azizoglu

BAŞKAN — Efendim, bu mevzuda 1 . 6 . 1962 tarihli toplantıda, esbabı mucibesıyla bir müzakere cereyan etti. Netice itibariyle, Hükümet teşekkül edineeye kadar, sözlü soru ve kanunların müzakerelerinin tâlik edilmesi Heyeti Celilenize kabul olunmuştur. (Sağdan, gürültüler) Şimdi vaziyeti açıklayayım, ondan sonra söz istiyenlere söz vereceğim.

Evet, bu mevzuda tahrir kabul olunmuş ve tâlik cihetine gidilmiştir. Şimdi okunan tahrirler, evvelce verilmiş olan kararın iptâli mahiyetindedir. Bittabi, Heyeti Celileniz her şeye kadirdir, takdirinize arz edilecektir.

Söz istiyen kimdi efendim?... Buyurun.

YUSUF AZİZOĞLU (Diyarbakır) — Muhterem arkadaşlar, iş başında bulunan Hükümetin, bir müddet evvel istifa etmiş olduğu bir vâkıdır. Fakat, yine hepimizin malûmu olduğu gibi, Cumhurbaşkanlığı tarafından, aynı Hükümet, yeni Hükümet kuruluncaya kadar vazifeye devamla

yetkilendirilmiş ve Hükümet Başkanı tarafından bu vazife kabul edilmiştir.

Hükümet buhranları, devamı arzu edilir bir hal olmamakla beraber, bunlar nispi seçimin tabii bir neticesidir. Mümkündür ki, bu buhranlar 1 - 2, hattâ 3 ay devam edebilir. (Gülüşmeler) Bu buhranlar devam ediyor diye, memleket işleri, Parlâmento faaliyeti asla âtil duramaz. Bu itibarla, vazife başında olmayı kabul eden bir Hükümet olduğuna, ve bu Hükümetin birçok üyeleri halen Meclis sıralarında oturmak suretiyle aramızda bulunduğuna göre, çalışmalarımızın normal mesaimizin devam etmesine mâni hiçbir durum mevut değildir. Bu istikamette, yani yeni Hükümet teşekkül edineeye kadar, faaliyetlerin geri bırakılması yolunda bir karar, bu Meclis için kötü bir teamül olur. Bu itibarla her ne kadar evvelce böyle bir karar verilmişse de, tekriri müzakere yolu ile kararın geri alınmasını ve teamülün yeniden sağlanarak, Meclis tarafından memleket işlerinin selâmete götürülmesini arz ve istirham ederim. (Sağdan, alkışlar)

BAŞKAN — Buyurun, Coşkun Kırca.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım. Sayın Yusuf Azizoglu'nun teklifi; Parlâmento hayatımızda, diğer memleketlere muvazi olarak yerleşmiş bir teamülün ortadan kaldırılmasını gerektirecektir. (Gürültüler) Bu teamül vardır arkadaşlarım. Hattâ, bundan evvelki Birleşimde Riyaset tarafından, hangi tarihlerde Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Hükümet çekildiği vakit kanun teklif ve tasarılarının görüşülmesinin durdurulmuş olduğu, tutanaklara istinaden açıklanmıştır.

Y. T. P. DEN BİR MİLLETVEKİLİ — O zaman sistem başka idi, nispi değildi.

BAŞKAN — Arkadaşlardan rica ediyorum, hatibin sözünü kesmesinler, söz alıp buradan konuşsunlar.

FAHRETTİN KERİM GÖKAY (İstanbul)

— Söz istiyorum.

COŞKUN KIRCA (Devamla) — Nispi temsilin mevcud olduğu sistemlerde de bu usul, bu teamül tatbik edilir; evleviyetle tatbik edilir. Bunun sebepleri vardır. Bellibaşlı sebeplerinden biri - bilhassa nispi temsilin mevcud olduğu memleketlerde - bir Hükümetin teessüsü bahis konu-

suyken, memleketin karşılaşacağı ve hal tarzları kanun teklifi veya tasarıları şeklinde tezahür edecek olan birtakım meselelerin bu hal tarzlarının neler olabileceğinin siyasi parti grupları arasında müzakere konusu edilmesi ve bu müzakere-lerin sonucuna intizar olunması; zarureti ve bu- nun en aşağıdan, bir nezaket boreu olmasıdır.

İki misal vermekle yetineceğim: 105 sayılı Ka- nunun değiştirilmesi konusunda, muhtelif Millet Meclisi komisyonları birbirinden farklı metin-lerle karşımıza çıkmışlardır. Yeni Hükümet, bu metinlerden hangisini, hal şekillerinden hangisini tercih etmek durumunda olduğunu Yüksek He- yetinize açıklamak durumundadır. Servet beyan- namesi hakkında, teklif sahipleri ile Bütçe Ko- misyonunun fikirleri birbirinden ayrıdır. Radi- kal surette ayrıdır. Yeni Hükümet Devlet idare- si mesuliyetini yüklenirken bu servet beyanname- si hususunda Bütçe Komisyonunun veya teklif metninin kabulü suretiyle Devlet vâridatında azalmaların olup olmayacağını etraflıca düşün- ecek ve ona göre bu mesuliyeti yüklenip yüklen- memek mevkiinde bulunacaktır. Yüksek Heyeti- nizin, ileride mesuliyet deruhde edecek, yüksek itimatlarınıza mazhar olacak bir Hükümeti em- rivâkiler karşısında bırakmaya hakkı yoktur. Bu, Parlâmento teamüllerine, bütün dünya Parlâ- mentolarının teamüllerine aykırı bir hareket olur.

Muhterem arkadaşlarım, bu durumda Hükü- metin vazifeye devam etmesi, dünyanın her ye- rinde olduğu gibi sadece câri işlerin yürütülmesi içindir. Memleket hayatı üzerinde, her vatandaşa tesir edebilecek birtakım önemli meselelerde siya- sî tercih kararları verilirken, ortada kanunla ko- nulmuş bir süre veya her kesin mutabık olduğu bir müstaceliyet durumu yoksa, bu gibi kararla- rın cari meselelere ilişkin olduğunu kabul etmeye imkân yoktur.

Cumhuriyet Senatosunun kanun teklif ve ta- sarılarıyla ilgili işleri yürütmesi hususuna gelin- ce: Arkadaşlar, Cumhuriyet Senatosu bu işleri yürütmektedir. Çünkü yürümediği takdirde, Ana- yasanın 92 nci maddesinin 10 ncu fıkrası gereğin- ce gerekli süre geçtikten sonra, Millet Meclisince kabul edilmiş olan tasarılar zaten kendiliğinden kanunlaşır.

Binaaleyh arkadaşlar, bütün dünya Parlâ- mentolarında da bu böyledir: İzah ettiğim bu te- amüle uymak zorunluğu vardır. (Alkışlar)

BAŞKAN — Fahrettin Kerim Gökay.

BİR MİLLETVEKİLİ — Sayın Başkan, Me- bus Beye bir şey soracağım.

BAŞKAN — Mebus, mebusa sual soramaz.

Buyurun Fahrettin Kerim Gökay.

FAHRETTİN KERİM GÖKAY (İstanbul)

— Muhterem Başkan, pek muhterem arkadaşı- larım;

Sayın Yusuf Azizoglu arkadaşım, Sayın Coşkun Kırcı arkadaşım arasında bir görüş farkı vardır. Evvelâ şunu kabul etmek lâzım- dır ki, teamüller ve sair hususlar hiçbir suret- te vahiyle gelmiş şeylerden değildir. Bunlar insanların kendi yaptığı işlerdir.

Evvelâ bu Meclis, her taraftan, çalıştırılmı- yor, Meclis aylardan beri oturuyor denilmekte- dir. Şimdi Hükümet buhranı devam ediyor di- ye Meclisin 40 saniye içerisinde toplanıp dağıl- ması mı lâzımdır? Böyle şey olmaz. Gündemde birçok sorular vardır, hangi Hükümet gelirse gelsin bunlara cevap verecektir. 30 a yakın sözlü soru var, müstafi Hükümet bunlara cevap veremez düşüncesi doğru değildir. Bunun için mebuslar Meclise geldi gitti gibi bir hava ver- mek doğru değildir.

İkinci bir şey söyleyeceğim arkadaşlar : Demokratik rejimlerde Kabine buhranları ola- bilir. Fakat yeni Hükümet gelinceye kadar hü- kümetler devam eder, müsteşarlar vazifelerine devam eder. Bunun için bâzı kanunlar pekâlâ burada müzakere edilebilir. Ben bunu kabul et- miyorum, gelecek Hükümete bırakalım diye bir şey mevzuubahsolamaz. Buraya gelip de boşu boşuna dönecek olursak bu gidiş Meclisin aley- hine bir propaganda mevzuu olacaktır. Muhterem vekiller sorulara cevap verebilirler. Nite- kim Birinci İnönü Kabinesi teşekkül etmeden evvel Millî Birlik Kabinesi devam ediyordu. Biz o zaman sual sorduk, son günkü celsede Bakanlar pekâlâ cevap verdiler. bu ba- kımdan Meclisin muntazaman çalışmasını bu- günün zaruretleri bakımından millî bir vazife olduğunu arz ediyor ve arkadaşlarımla takrir- lerinin kabulünü hürmetlerimle rica ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN — Rıza Bertan.

MAHMUT RIZA BERTAN (İstanbul) —

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Meclisin çalıştırılmaması için hiçbir sebep yoktur. Sayın

Kırca buyurdular ki, dünya teamüllerine göre, böyle Hükümet buhranları devam ettiği müddetçe ve yeni Hükümet kurulmadıkça, Meclis çalışmazmış. Her halde kendileri çok iyi bilirler, Batı - Almanya'da da aylarca Hükümet buhranı devam etti. İsrail'de 11 ay devam etti. Buna rağmen Meclis faaliyetleri muntazaman devam etti. Hükümet bugün el'an mesuliyet mevkiindedir. Hükümetle bu mesuliyet arasında kanuniyet bakımından hiçbir fark yoktur. Bugün hariç karşısında ve dâhil karşısında Hükümet tam bir mesuliyet altındadır. Ve bu Hükümeti murakabe etmek de yine bu Meclisin vazifesidir. Hükümeti teşkil eden arkadaşlar siyasi şahsiyetlerdir. Kanunlar teknik elemanlar tarafından, Hükümet mensupları tarafından hazırlanıp getirilir. Meclis bunları istediği gibi çevirip çevirip teşriî Meclisin arzusunun göre çıkarabilir. Yani Bakanlar sadece kendi görüşlerine göre değil, teknik elemanların hazırladığı iktisadi, malî, sosyal zaruretlere göre burada yapılması gereken işler var, Bakanlar Kurulu olarak toplanıyor, vazifelerine devam ediyorlar ve mesul şahıslar olarak da karşımızda bulunuyorlar. Bu durum karşısında Meclisin çalışmaması için hiçbir sebep yoktur. Taktirin kabulünü saygılarımla rica ediyorum.

BAŞKAN — Sadrettin Tosbi.

SADRETTİN TOSBİ (Kütahya) — Muhterem arkadaşlar, Meclis faaliyetleri Anayasa ve İktüzük hükümlerine göre cereyan eder. Ne Anayasada ve ne de İktüzükte, Hükümet buhranı mevcudolduğu zaman Meclis faaliyetinin sâkıt olduğu hakkında bir hüküm yoktur. Binaenaleyh, biz Anayasa ve İktüzük hükümlerine imtisalen hareket etmek mecburiyetinde olan bir topluluk bulunduğumuza göre, teşriî faaliyetlerimize bu yüzden nihayet vermek, veya iki dakika toplanıp dağılmak salâhiyetine sahip değiliz. Bu, vazifeden kaçmak olur.

İkincisi, mevcut kanunları yeni Hükümet devralacaktır. Kanunları yeni gelecek Hükümet benimsiyecek veya benimsemiyecektir. Binaenaleyh, bütün bu kanunları takabbül etmek mecburiyetinde değildir. Bugün, Meclisin hakiyet cümlesinden bulunan kanun yapma salâhiyetinin kalktığı ortaya çıkınca, kanunları yeni gelecek Hükümet tezekkür eder, işine gelirse kabul eder, gelmezse tadil yoluyla Meclise müracaat eder.

Üçüncü nokta, sözlü sorulardır. Bu sözlü sorular iş başında bulunmuş Hükümetin icraatına taallük eden sorulardır. Bu soruların gelececek olan yeni Hükümete tevcih edilmesi ne usule, ne de soruların ihtiva ettiği ruha uygun olur. Bu itibarla, bugün iş başında bulunan Hükümetin kendisine tevcih edilen sualleri evleviyetle cevaplandırması lâzımgelir.

Mâruzatım bundan ibarettir. Hürmetlerimle.
(Alkışlar)

BAŞKAN — Buyurun Ahmet Şener.

AHMET ŞENER (Trabzon) — Muhterem arkadaşlarım, eski İktüzükle bu Meclisin müzakereleri yürümektedir. Eski İktüzüğün notlar kısmında bir nokta var; 47 numaralı notu aynen okuyorum : «Hükümet çekilmiş bulunursa Kamutay, yeni Hükümetin kuruluşuna kadar kanunların görüşülmesini geciktirir.» Biz kanunların görüşülmesini bir komisyon başkanı olarak (zannediyorum bâzı komisyon başkanları da, bu nota göre tehir ettik ve etmişlerdir.) Ancak, sayın bâzı arkadaşlarımızın dediği gibi, burada vekâletle asalet arasında vazife bakımından bir fark yoktur. Memuriyet bakımından da bunu icabettirmektedir. Bizim suallerimiz Hükümetten veya bir bakandan malûmat istemekten ileri gitmemektedir. Sualleri konuşabiliriz, kanaatimce kanunları görüşmemiz mümkün değildir, bu nota göre, hürmetlerimle, (Alkışlar)

BAŞKAN — Efendim, şimdi verilmiş bir taktir vardır. Bu taktiri reylerinize arz edeceğim. Kabul edip etmemek sizlere bağlı bir meseledir. («Tüzüğe aykırıdır» «olmaz» sesleri)

Yalnız bir husus var ki, kabul edip etmemek sizlere ait bir meseledir. Fakat kabul edildiği takdirde, evvelce verilmiş olan bir karardan rücu edilmiş olacaktır. Biraz evvel okunan İktüzük maddesi de sarihtir. Buna rağmen tekrar ediyorum, hüküm sizlerindir. Riyasetin bu hhususunda hiçbir mütalâası yoktur. («Tüzüğe aykırıdır» sesleri)

Efendim, reylerinize arz edeceğiz ve bunlar esbabı mucibe olarak zapta geçecektir. Ancak bu iki taktiri reylerinize arz etmeden evvel, bu iki taktir hakkında verilmiş olan diğer bir taktir vardır ki, evvelâ onu reylerinize arz edeceğim.

Millet Meclisi Başkanlığına

Diyarbakır Milletvekili Sayın Yusuf Azizoğlu'nun, taktirinin bu Birleşimi takibeden Birle-

şimden itibaren tatbik edilmek üzere kabulünü arz ve teklif ederim.

Konya

H. Cahit Yılmaz

BAŞKAN — Bu önergede arkadaşımız diyorlar ki, Yusuf Azizoğlu ve diğer taktir sahibi arkadaşlarımızın taktirleri kabul edildiği takdirde, bu karar önümüzdeki Birleşimden itibaren tatbik edilsin.

Halbuki arkadaşlar, önümüzdeki Birleşime kadar yeni Hükümetin teşekkül etmeyeceği ne malumdur?

YUSUF AZİZOĞLU (Diyarbakır) — Bu taktire iştirak ediyorum.

İSMAİL RÜŞTÜ AKSAL (Ankara) — Söz istiyorum, efendim.

BAŞKAN — Artık reye koyuyorum, söz veremem. (C. H. P. den, gürültüler)

Taktirleri bir daha okutuyorum. (C. H. P. den, «kifayet yok» sesleri) (Gürültüler)

Buyurun Sayın İsmail Rüştü Aksal.

İSMAİL RÜŞTÜ AKSAL (Ankara) — Muhterem arkadaşlarım, bundan evvelki toplantıda, daha evvel bizim teşriî hayatımızdaki bir teamüle istinaden, karar ittihaz buyurdunuz. Bu karar mucibince, bilhassa kanunların müzakeresinin yeni Hükümetin kurulmasından sonra ele alınması için bir teamüle istinaden Büyük Meclis karar veriyor. Fakat bugün bu karardan rücu etmek ihtiyacını duyuyor.

Şimdi taktir buyurursunuz ki, bir teamüle istinaden bir karar verilmiş ve Hükümet de davranışını buna göre tanzim etmiştir. Hükümet istifa etmiştir. Hükümete vazife tevdi edilmiş olması bunu takabbül mahiyetinde değildir, Anayasanın bir hükmü icabıdır. Yani Hükümete vazife tevdi edilmiş, düşünmüş taşınmış bunu kabul etmiş, muvafakat etmiş, böyle bir şey bahis konusu değildir. Anayasanın bir hükmü icabıdır. Bu mesuliyeti üzerinde taşıyor. Eğer tensibederseniz son defa verilmiş olan ve ortalama bir taktir mahiyetinde olan bu taktiri nazarı itibara alarak, gelecek celse için ve Hükümeti de haberdar etmek suretiyle müşterek bir karara varalım. En doğru hattı hareket bu olur. Daha evvel, teamüle istinaden verilmiş bir karar vardır. Hükümet de verilmiş olan bu karara ağâhtır. Bugün teamülün ve verilmiş kararın aksine bir karar verilerek müzakerelere geçilirse, doğru olmayacağı kanaatindeyim.

Bunu arz etmek üzere söz aldım. Bu suretle, üçüncü taktir sahibi arkadaşımızın önergesini kabul ederek, bence pazartesi günü bu mevzu üzerinde bir karara varabiliriz. Binaenaleyh, bugün bu bir karar mevzuu olmasın. Hürmetlerimle. (Alkışlar)

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Çok muhterem arkadaşlarım; benim şu andaki müşahademe göre, Başkanlık Divanının tutumunun tamamen tezatlar içinde olduğunu tesbit etmiş bulunuyorum. Sebebi :Pazartesi günü bendeniz Başkanlık Divanına bir taktir vermek suretiyle, eski Hükümetin vazife başında bulunduğunu ifade ile kanun tekliflerinin ve sözlü soruların müzakeresini istemiştim. Başkanlık Divanı ise, daha evvelce alınmış olan bir karardan bahsile benim taktirimi oya koymamıştır. Halbuki, bugün bu Birleşimde yeniden verilen taktirleri müzakere konusu yapması doğru değildir.

Hürmetlerimle efendim. (Bravo sesleri)

BAŞKAN — Artık taktirleri reye koyacağım. («Olmaz» sesleri)

MEHMET ALİ ARIKAN (Mardin) — Geçen sefer arkadaşımızın taktirini niçin reye koymadınız? (Gülüşmeler)

BAŞKAN — Kifayet taktiri verilmiştir. Okutuyorum.

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Konuşmalar kâfidir. Oylanmasını arz ve teklif ederim.

Erzurum

Ertuğrul Akça

BAŞKAN — Kifayeti müzakere taktirini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul olunmuştur.

Bir taktir daha var, okutuyorum.

Başkanlık Divanına

Hükümet kurulup güven oyu alıncaya kadar, Meclis faaliyetinin yalnız sözlü sorulara şâmil olmak üzere devamı hususunun oya arzını, saygiyle dilerim.

Çorum

Faruk Küreli

BAŞKAN — Şimdi bu da görüşmelere Hükümet kurulmadan önce devam hakkındadır. Fakat görüşmelerin yalnız sözlü sorulara inhisar et-

tirilmesini istiyor. Bu takrir, evvelce okunan takririn aksine bir takrirdir.

Aynı mahiyette bir takrir daha gelmiştir, okutuyorum.

Başkanlığa

Yalnız sözlü soruların görüşülmesine karar verilmesini saygı ile arz ederim.

Amasya

Kemal Karan

BAŞKAN — Şimdi bir takrir daha geldi, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bu konudaki önergelerin 11 . 6 . 1962 günü görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Ankara

İsmail Rüştü Aksal

BAŞKAN — En zıddı bu takrirdir. Takriri reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... («Anlaşılmağı» sesleri)

Efendim, verilmiş bulunan bu takrirdede, bu takrirlerin de aynı 11 nci günkü toplantıda görüşülmesi ve reye konulması hususu belirtilmektedir. Bu takriri reylerinize arz edeceğim. Kabul buyuranlar... Kabul etmeyenler... Efendim, 115 kabule karşı 111 ret ile takrir kabul olunmuştur.

Bu hale göre, gündemimizde görüşülecek başka bir husus kalmadığından, 11 . 6 . 1962 Pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşime nihayet veriyorum.

Kapanma saati : 15,50

